

Krystall klar

Revisjonsdato: 25.05.2017

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Krystall klar
Artikkel-nr	100
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	03.05.2017
Utgave nummer	4.0
Produktkoder	NRF: 9815612 NOBB: 50475853 GTIN: 7090001821004

1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Anvendelse / bruksområde	Krystallklar brukes til å impregnere dusjkabinett og glatte overflater.
Anvendelser som frarådes	Ikke kjent

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør	Norengo Norge AS Teglverksveien 99 3057 Solbergelva Norge Telefon: +47 66 99 55 33 Fax: +47 66 99 55 32 http://www.norengo.no/
E-post	Norengo@norengo.no

Ansvarlig	Norengo Norge AS
Utarbeidet av	Sensor Chemcontrol AS

1.4 Nødtelefonnummer	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00. Nødtelefon2: 900 11 800.
----------------------	---

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008EC	Flam Liq 2; H225: Brannfarlige væsker. STOT SE 3; H336: Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering. Eye Irrit 2; H319: Alvorlig øyeirritasjon.
--	--

2.2 Merkningselementer

Piktogram

Varselord	Fare
-----------	------

Faresetninger	Innholdet i pakningen (emballasjen) overstiger ikke 125 ml, merking med fare- og sikkerhetssetninger kan derfor reduseres (redusert merking). Referer "Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)", Vedlegg I, avsnitt 1. 5. 2. Redusert merking: H225 Meget brannfarlig væske og damp.
---------------	--

Sikkerhetssetninger

Generelle	P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
-----------	---

Ingredienser på etiketten	Isopropanol (60 - 100%)
---------------------------	-------------------------

2.3 Andre farer

Kjemikaliet tilfredsstillter ikke kriteriene for PBT (persistente (langsomt nedbrytbare), bioakkumulerende (lagres i levende vev) og toksiske (giftige)) eller vPvB (svært persistente og svært bioakkumulerende) i samsvar med REACH vedlegg XIII.

SIKKERHETS DATABLAD

Krystall klar

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 25.05.2017

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Stoffblandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering	Note	Vekt-%
Isopropanol	Ec/Nlp nr: 200-661-7 Cas nr: 67-63-0 Index nr: 603-117-00-0	Flam Liq 2; H225 Eye Irrit 2; H319 STOT SE 3; H336	9,Æ	60 - 100
Polydimetylsiloksan	Cas nr: 63148-62-9		Z	5-10

Tegnforklaring

Flam Liq 2: Brannfarlige væsker.
Eye Irrit 2: Alvorlig øyeirritasjon.
STOT SE 3: Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering.
Forklaring til relevante faresetninger finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

Note 9: Stoffet er harmonisert og klassifiseringen er hentet fra ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

Note Z: Selv om komponenten ikke er klassifisert som farlig i henhold til bestemmelse (EF) No 1272/2008 gir den verdifull informasjon om produktets sammensetning.

Note Æ: Stoffet har en grenseverdi (administrativ norm).

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Legebehandling ved åndedrettsbesvær. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Sørg for frie luftveier.

Hudkontakt

Ta av tilsøtte klær og sko. Skyll og vask huden grundig med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.

Øyekontakt

Skyll straks med mye vann i flere minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser). Kontakt lege hvis besvær vedvarer.

Svelging

Kontakt lege omgående og vis produktets etikett eller emballasje. IKKE FREMKALL BREKNINGER.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
Øyekontakt: Forbigående irritasjon.
Hudkontakt: Avfetting, sprekkdannelse, eksem, rødhet og evt irritasjon.
Svelging: Irritasjon av slimhinner, oppkast og diaré. Hvis en ved oppkast får produktet i lungene, vil det utvikles kjemisk lungebetennelse som kan være livstruende.
Innånding: Irritasjon i luftveier/lunger. Overeksponering kan gi hodepine, tretthet, kvalme, brekninger, bevisstløshet, beruselse og andre symptomer fra sentralnervesystemet.

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet om det er tilgjengelig.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 Slukkingsmidler

Passende slukningsmidler

Vanntåke, skum, CO2 og pulver.
Bruk brannslukningsmiddel som er egnet for forholdene og omgivelsene.

Uegnete slukningsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Avgir brennbar damp som kan danne eksplosiv blanding med luft. Vær oppmerksom på risiko for dannelse av giftige gasser.

5.3 Råd til brannmannskaper

Brannmannskap bør bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pustearratt i lukkede rom. Bruk av åndedrettsbeskyttelse med frisklufttilførsel anbefales.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

SIKKERHETS DATABLAD

Krystall klar

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 25.05.2017

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Bare trent personell bør utføre opprensning ved store utslipp. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området. Fjern alle tennkilder dersom dette kan gjøres på en sikker måte. Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt. Åndedrettsvern: det kan brukes halv eller hel pustemaske med filter for organiske damper, eller selvstendig pustestyr avhengig av størrelsen av utslippet og potensiell eksponeringsgrad.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Hindre sølet i å nå vannveier, kloakk, kjellere eller trange rom. Produktet fortynnes raskt til ufarlige mengder.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Absorberes med egnet materiale og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruksjon.

6.4 Henvvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.
Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.
Se avsnitt 12 for informasjon om økologi.
Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Brukes bare i godt ventilerte områder.
Forhindre gnistdannelse som følge av statisk elektrisitet. Oppbevares adskilt fra tennkilder (inkludert statiske utladninger). Vurder om gnistsikkert verktøy skal benyttes. Sørg for ventilasjon når arbeidet pågår. Bruk trykkluft- eller friskluftsmaske i trange rom. Bruk egnede vernehansker. Bruk elektrisk materiell/ ventilasjonsmateriell/ belysningsmateriell som er eksplosjonssikkert. Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat. Unngå innhalering av damper.

7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Produktet er brennbar og må ikke settes for åpen flamme. Oppbevares innelåst. Holdes vekk fra oksiderende stoffer. Oppbevares utilgjengelig for barn. Emballasjen skal holdes tett lukket. Oppbevares på et godt ventilert sted. Lagres frostfritt over 0 °C. Bør oppbevares stående og i originalemballasje.

Spesielle egenskaper og farer

Produktet bør ikke brukes i nærheten av antennelseskilder.

7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)

De identifiserte bruksområdene for dette produktet er beskrevet i avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Isopropanol	200-661-7	67-63-0	245	100			Norsk		2017

Anmerkning om tiltak- og grenseverdier

Referanse Norsk: Grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra Forskrift om tiltaks- og grenseverdier.

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Mekanisk ventilasjon og punktavsug kan være nødvendig.
Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Hold verneutstyr tørt og rent.

Åndedrettsvern

Åndedrettsutstyr er normalt ikke nødvendig, men ved arbeid i trange rom uten tilstrekkelig ventilasjon eller punktavsug benyttes:
Hel- eller halvmaske med gass og dampfilter mot organiske gasser med kokepunkt over 65°C klasse 1, type A1 med filterfarge brun, i henhold til standard (NS-EN-14387), eller friskluft overtrykksmaske i henhold til standard (NS-EN-137, NS-EN-270).
Åndedrettsvern skal alltid brukes hvis luftforurensningen overstiger administrativ norm.
Åndedrettsvern med gassfilter skal benyttes kombinert med gode rutiner for masketilpassning og filterbytte.

Øyevern

Bruk tettsittende og godkjent øyevern. Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.

Håndvern

Beskyttelseshansker av nitril, neopren eller PVA med med hansketykkelse over 0,35 mm i henhold til standard EN-374.
Ved kontinuerlig kontakt: Hansker med gjennomtrengningstid over 480 minutter.
Ved kortsiktig sprut/eksponering (inntill 30 minutter): Gjennomtrengningstid over 60 minutter.
Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter. Tynne hansker vil gi beskyttelse i kortere tid og bør vanligvis brukes bare én gang og deretter kastes. Tykkere hansker er nødvendig hvis det finnes

SIKKERHETS DATABLAD

Krystall klar

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 25.05.2017

Annet hudvern enn håndvern	mekanisk risiko med mulighet for oppskraping eller punktering.
Annen informasjon	Bruk egnede verneklær. Det er god industriell hygieneprosedyre å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskremer kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Væske
Farge	Krystallklar
Lukt	Ikke kjent
Luktterskel	Ikke kjent
pH (kons.)	Ikke kjent
Smeltepunkt/ frysepunkt	Ikke kjent
Startkokepunkt og kokeområde	Ikke kjent
Flammepunkt	18.3 °C
Fordampingshastighet	Ikke kjent
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke kjent
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	Ikke kjent
Damptrykk	Ikke kjent
Damp tetthet	Ikke kjent
Relativ tetthet	Ikke kjent
Løselighet(er)	Ikke kjent
Løselighet i vann	100% (Fullstendig løselig)
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	Ikke kjent
Selvantenningsstemperatur	Ikke kjent
Nedbrytningstemperatur	Ikke kjent
Viskositet	Ikke kjent
Eksplosjonsegenskaper	Ikke kjent
Oksidasjonsegenskaper	Ikke kjent
9.2 Andre opplysninger	Ekstremt antennelig i nærvær av åpen flammer, gnister og statiske utladninger.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Ikke kjent
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Ikke kjent
10.4 Forhold som skal unngås	Unngå høy temperatur, flammer, gnister og andre antennelseskilder.
10.5 Uforenlige materialer	Unngå sterkt oksiderende stoffer.
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved brann utvikles CO ₂ og CO og andre farlige gasser.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

For ingrediens	isopropanol
LD50 oral	5050 mg/kg (Rotte)
Referanse	Gigiena i Sanitariya. For English translation, see HYSAAV. Vol. 43(1), Pg. 8, 1978.
LD50 dermal	12800 mg/kg (Kanin)
Referanse	Raw Material Data Handbook, Vol.1: Organic Solvents, 1974. Vol. 1, Pg. 100, 1974.

SIKKERHETS DATABLAD

Krystall klar

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 25.05.2017

Akutt giftighet	10 kg tilsvarer dette ca 7,5 ml av et produkt med 70% isopropanol). Kvalme, oppkast. Trøtthet, ustøhet, sjangling, sløret tale. I alvorlige tilfeller: lavt blodtrykk, pusteproblemer, bevisstløshet.
Hudetsing/ hudirritasjon	Avfetter huden, fare for sprekkdannelser og eksem.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Alvorlig irritasjon av øynene.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert allergifremkallende.
Skader på arvestoffet i kjønnseller	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksisitet	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
STOT - gjentatt eksponering	Langvarig eksponering med symptomer på hjernepåvirkning kan i noen tilfelle føre til varige hjerneskade.
Aspirasjonsfare	Under normal bruk, er ingen helsemessige effekter forventet.
Annen informasjon	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt. Innånding av damp. Svelgning.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet For ingrediens LC50 Referanse	Ingen kjent økotoksikologisk effekt. isopropanol 9640 mg/l (Fisk 96 timer) Brooke, L.T., D.J. Call, D.L. Geiger, and C.E. Northcott 1984. Acute Toxicities of Organic Chemicals to Fathead Minnows (<i>Pimephales promelas</i>), Vol. 1. Center for Lake Superior Environmental Stud., Univ. of Wisconsin-Superior, Superior, WI :414
12.2 Persistens og nedbrytbarhet	Løsningsmidlene oksideres hurtig ved fotokjemiske reaksjoner i luft. Løsningsmidlene forventes å være potensielt biologisk nedbrytbare.
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er oppløselig i vann.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet tilfredsstillere ikke kriteriene for PBT eller vPvB i samsvar med REACH vedlegg XIII. Kjemikaliet inneholder ikke PBT eller vPvB stoffer.
12.6 Andre skadevirkninger	Forurensrer luften under normale forhold ved utslipp av løsemiddeldamper.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	EAL-kode vurderes av sluttbruker. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet. EAL: *20 01 13 løsemidler.
Emballasje	EAL: 15 01 02 emballasje av plast. EAL: 15 01 10 emballasje som inneholder rester av eller forurenset av farlig avfall.
Annen informasjon	Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag, grunnvann eller i miljøet.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer	UN1219
14.2 FN-forsendelsesnavn	
Varenavn	ISOPROPANOL
IMDG proper shipping name	Isopropanol
14.3 Transportfareklasse(r)	
Fareseddel	3: Brannfarlige væsker.
ADR/RID klasse	3: Brannfarlige væsker.
ADR/RID klassifiseringskode	F1: Brannfarlige væsker med flammepunkt 60 °C eller lavere.
ADR/RID farennummer	33: Meget brannfarlig væske (flammepunkt under 23°C).
IMDG klasse	3
IATA klasse	3
14.4 Emballasjegruppe	II: Middels farlige stoffer

SIKKERHETS DATABLAD

Krystall klar

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 25.05.2017

14.5 Miljøfarer	Ikke kjent
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Ikke kjent
14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	Ikke kjent

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen	<p>KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2015/1221 av 24. juli 2015 (ATP7). FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP). Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006. KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2015/830 av 28. mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH). ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2015. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier). FOR 2004-06-01 nr 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften). ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall. FOR-2015-05-19-541 Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften).</p>
Deklarasjons-nr	608346
15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet	Leverandøren har ikke gjennomført en vurdering av kjemikaliesikkerhet (eksponeringsscenario) for stoffet eller stoffblandingen.
Annen informasjon	Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens	<p>H225 Meget brannfarlig væske og damp. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.</p>
Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Forkortelser i dokumentet	<p>n/a - Ikke relevant eller kjent informasjon. PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic. vPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH). EAL - Den europeiske avfallslisten.</p>
Første gang utgitt	27.11.2014
Utskriftsdato	25.05.2017
Annen informasjon	<p>Revidert og kvalitetssikret av: Sensor Chemcontrol AS Storgata 30 3611 Kongsberg Norge Tlf: 32 77 06 60 E-post: helpdesk@sensor.as.</p>

--- SIKKERHETS DATABLAD i henhold til (EU) direktiv (EC) 1272/2008 og (EU) 2015/830 ---